

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	Фінансова діяльність суб'єктів господарювання
Рівень освіти	Перший (бакалаврський)
Семестр	I семестр
Кафедра/циклова комісія	Кафедра обліку та фінансів
Анотація курсу	<p><u>Мета вивчення дисципліни:</u> вивчення теоретичних знань про розробку та впровадження суб'єктами господарювання методів комплексного управління капіталом, фінансового планування за традиційними технологіями та технологією бюджетування, аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища, що формує економічну стратегію підприємств різних форм власності та організаційно – правових форм.</p> <p><u>Завдання дисципліни:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення змісту, основних понять, напрямків фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання; - оволодіння методами та інструментами фінансування суб'єктів господарювання. Здобуття навиків їх використання на практиці; - ознайомлення з оцінюванням вартості підприємства. <p><u>Об'єктом вивчення</u> є сукупність соціально-економічних відносин, що виникають у сфері забезпечення економічної безпеки держави, основні напрями дії загроз та шляхи їх подолання.</p> <p><u>Предметом вивчення</u> є система фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі мобілізації ресурсів для фінансування операційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання і визначення найефективніших шляхів вкладення коштів.</p> <p><u>Очікувані результати навчання:</u> за результатами навчання студенти повинні</p> <p><i>знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст та основні напрямки фінансово-

	<p>економічної діяльності суб'єктів господарювання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - способи і методи забезпечення ліквідності і фінансової рівноваги суб'єктів господарювання; - методи формування власного і позичкового капіталу суб'єкта господарювання та управління ним; - особливості фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм; - форми кредитування суб'єктів господарювання; особливості планування фінансового оздоровлення підприємства; - особливості організації діяльності підприємств у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. <p><i>уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати фінансові та економічні задачі, які моделюють практичні ситуації, що виникають у суб'єктів господарювання; - розраховувати доцільність залучення позичкового капіталу у діяльність суб'єкта господарювання; - розраховувати основні показники оцінки вартості підприємства. <p><u>Передумови для вивчення дисципліни:</u> перед вивченням дисципліни повинні бути вивчені: економікс: мікро - та макроекономіка, фінансово-економічна безпека, фінансовий ринок.</p>
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:1919/m72/course/view.php?id=783
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Здир Віктор Анатолійович Victor19831111@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	<ul style="list-style-type: none"> - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності - здатність спілкуватися державною мовою якусно, так і письмово. - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя

**Перелік
спеціальних
компетентностей
(СК)**

- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
- застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.
- проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.
- ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.
- здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
  - - демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

**Перелік
програмних
результатів
навчання**

- Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
- Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.
- Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.
- Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.
- Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.
- Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.
- Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
- Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.
- Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.
- Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
- Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Опис дисципліни	
Структура навантаження студента	<p>Загальна кількість годин – 150 Кількість кредитів – 5 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 90 Форма підсумкового контролю – залік</p>
Методи навчання	<p>Тематичні, проблемні лекції; практичні і семінарські заняття із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів, вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивні заняття; індивідуальні заняття із підготовкою науково-дослідних робіт, розв'язання конкретних ситуацій; консультації з викладачами; самонавчання на основі навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle та рекомендованої літератури, джерел.</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Цілі, зміст та організація фінансової діяльності підприємства	<p>Капітал підприємства та його економічна сутність. Зміст та основні завдання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Фінансова, операційна та інвестиційна діяльність підприємства. Фінансова діяльність у системі функціональних завдань фінансового менеджменту підприємства.</p>
Тема 2. Фінансування підприємства: формування фінансового капіталу	<p>Організація фінансової діяльності підприємств. Класифікація форм фінансування. Критерії прийняття рішень у сфері фінансування. Теоретичні джерела фінансової діяльності підприємств.</p>
Тема 3. Фінансування підприємства власним капіталом	<p>Власний капітал підприємства, його функції та складові. Статутний капітал, його економічний зміст і порядок формування. Додатковий капітал підприємства і джерела його поповнення. Резервний капітал підприємства, його види та джерела формування. Нерозподілений прибуток як елемент власного капіталу підприємства. Вартість залучення власного капіталу. Порядок розрахунку емісійного доходу, ажю та дизажію. Зменшення статутного капіталу підприємства: основні цілі, методи і порядок проведення.</p>
Тема 4. Формування позикового капіталу суб'єкта господарювання	<p>Позичковий капітал підприємства, його ознаки та складові. Фінансові кредити. Довгострокові та короткострокові банківські кредити. Кредити в іноземній валюті від резидентів і нерезидентів. Практична робота із залучення банківських</p>

	кредитів. Умови та порядок одержання суб'єктами господарювання банківських кредитів. Кредитоспроможність підприємства.
Тема 5. Спеціальні форми кредитування суб'єктів господарювання	Застава як спосіб кредитного забезпечення. Гаранти та поручительства. Облігації підприємств. Види облігацій та їх параметри. Порядок емісії облігацій. Погашення облігацій підприємств. Комерційні кредити: значення та різновиди. Оцінка вартості капіталу, залученого на основі комерційного кредитування. Факторинг як специфічний кредитний субститут.
Тема 6. Фінансування основних засобів та нематеріальних активів	Капітал підприємства як інвестиційний ресурс. Фінансування основних засобів у складі операційних активів. Капітал підприємства як інвестиційний ресурс. Фінансування основних засобів у складі операційних активів
Тема 7. Фінансування оборотних активів підприємства	Особливості інвестування в оборотні активи підприємства.. Політика фінансування оборотних активів. Визначення потреби в оборотних коштах у товарно-матеріальних цінностях. Грошові активи підприємства та управління ними.
Тема 8. Кредитна діяльність суб'єкта господарювання	Цілі та зміст кредитної діяльності підприємства. Кредитно-товарна політика підприємства та її основні інструменти. Планування параметрів дебіторської заборгованості. Встановлення умов кредитування, заходів щодо захисту кредиту та процедури інкасації боргу. Контроль дебіторської заборгованості.
Тема 9. Фінансування підприємства	Види та організація інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання. Фінансування інвестиційних проектів. Оцінка ефективності інвестування у виробничі проекти. Запобігання інвестиційним ризикам. Інвестиції в майнові комплекси, реорганізацію, перепрофілювання підприємства. Оцінка вартості підприємства
Тема 10. Фінансові інвестиції підприємства	Види та принципи управління фінансовими інвестиціями підприємства. Відображення вартості та результатів фінансових інвестицій у фінансовій звітності.
Тема 11. Розвиток підприємства на основі самофінансування	Грошовий потік підприємства, його характеристики та фактори формування. Основи управління грошовим потоком підприємства. Самофінансування як внутрішнє фінансування активів
Тема 12. Дивідендна політика підприємства	Зміст, значення та основні завдання дивідендної політики. Фактори дивідендної політики. Взаємозв'язок дивідендної політики і

	самофінансування підприємства. Порядок нарахування дивідендів. Джерела та форми виплати дивідендів. Методи нарахування дивідендів. Подрібнення акцій та викуп акціонерним товариством акцій власної емісії як інструменти дивідендної політики. Оподаткування дивідендів. Оподаткування розподіленого та нерозподіленого прибутку як фактор дивідендної політики.
Тема 13. Фінансове планування як система фінансових планів	Поточне фінансове планування. Оперативне фінансове планування. Довгострокове фінансове планування. Фінансове планування у складі інвестиційного бізнес-плану. Методи фінансового планування.
Тема 14. Планування фінансів методами бюджетування	Ефективність системи бюджетування в управлінні фінансами. Види бюджетів. Технології бюджетування. Організаційна структура бюджетування.
Тема 15. Планування фінансового оздоровлення підприємства	Фактори виникнення та діагностування кризового стану підприємства. Ліквідація підприємства процедурою банкрутства. Фінансова санація підприємства. План санації. Джерела фінансування санаційних заходів.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, офіційне працевлаштування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Система оцінювання	
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу. Підсумкова оцінка виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.	

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни		
Види навчальної роботи	Мах кількість балів	
Експрес-опитування (13 тем)	39	
Тестування тема № 3,5,8 по 3 бали, тема № 10 – 2 бали	11	
Модульна контрольна робота (2 к.р.)	20	
Індивідуальна робота	30	
Разом	100	
Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Віктор Лещук, Оксана Кравчук. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури. 2019. С.504
2. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.] . – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.] – Житомир : ЖНАЕУ, 2018. – 320 с.
4. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник / І.Ю. Зайцева. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 250 с.,
5. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І.А.Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова, О.В. Жилиякова – Х.:ХДУХТ, 2017. 197–с.
6. Гораль Л. Т., Фадеева І. Г., Спасів Н. Я., Данилюк-Черних І. М.Ф - 59 Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи студентів. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. – 46 с.
7. Ganna Blakyta and Tetiana Ganushchak (2018). Enterprise financial security as a component of the economic security of the state. Investment Management and Financial Innovations, 15(2), 248-256.
8. Financial Management. (2019) Joel Siegel, Jae Shim. Barron's Educational Series. P. 360

Додаткова література

1. Бланк, И. А. Управление формированием капитала / И.А. Бланк. – М.: Омега-Л, Ника-Центр, Эльга, 2016. – 510 с.
2. Рогова, Е.М. Финансовый менеджмент: Учебник и практикум / Е. М. Рогова, Е.А. Ткаченко. – Люберцы: Юрайт, 2016. – 540 с.
3. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс]: підручник / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; [А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк М. Д. Білик та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – 2-ге вид., перероб. – Електрон. текст. дані. – К.: КНЕУ, 2017. – 534 [2] с.
4. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / за заг. ред. І. О. Школьник, В. М. Кремень ; Нац. банк України, Держ. вищ. навч. закл. «Укр. акад. банків. справи Нац. банку України». – К. : Центр учб. літ., 2017. – 488 с.
5. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.] . – Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.
6. Фінансовий менеджмент: підручник / О. В. Кнейслер, О. Р. Квасовський, О. Ю. Ніпіаліді; за ред. д-ра екон. наук, професора Кнейслер О. В. – Тернопіль: Вид-во «Економічна думка», 2018. – 482 с.
7. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І.А.Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова, О.В. Жилякова. – Х.:ХДУХТ, 2017. – 197 с.
8. Arnold G. Corporate financial Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.] – Житомир : ЖНАЕУ, 2018. – 320 с.
9. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І.А.Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова, О.В. Жилякова – Х.:ХДУХТ, 2017. 197–с.
10. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.] . – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.
11. Островська Г. Фінансовий менеджмент : підруч. / Г. Й. Островська. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2016. — 512 с.
12. Фінансовий менеджмент: / Г. О. Партич , Н. Є. Селюченко. - Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 388 с.

Нормативно-правові документи

1. Бюджетний кодекс України: Кодекс від 08.07. 2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page>
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17/page>
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>
5. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
6. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14 жовтня 2014 року N 1702-VII/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>
7. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні : Постанова КМУ від 2 лютого 2011 р. N 389. URL:

<http://mjk.lutsk.ua/folder/view/KabMin>

8. Про схвалення Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2012 р. № 569-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/569-2012-%D1%80>

9. Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=3480-15>

10. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Міністерство економіки України від 19.01.2006 № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06/sp:wide>

Інформаційні ресурси

1. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dstszi.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua>

3. Служба безпеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sbu.gov.ua>

4. Служба економічної безпеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sebweb.at.ua>

5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

6. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>